

Śląski Kurator Oświaty  
ul. Powstańców 41a  
40-024 Katowice

DK-RY.5533.146.2017

## PROTOKÓŁ KONTROLI

1. Nazwa szkoły, siedziba: **Liceum Ogólnokształcące im. Noblistów Polskich w Rydułtowach, ul. Skalna 1, 44-28 Rydułtowy.**
2. Imię i nazwisko dyrektora szkoły: **Piotr Skowronek.**
3. Nazwa i siedziba organu sprawującego nadzór pedagogiczny: **Śląski Kurator Oświaty, 40 – 024 Katowice, ul. Powstańców 41a.**
4. Imię i nazwisko kontrolującego: **Janina Ptaszyńska i Jan Bochenek.**
5. Data wydania i numer upoważnienia do przeprowadzenia kontroli: **2 listopada 2017 roku, Nr OA-OR.057.2.1282.2017 i Nr OA-OR.057.2.1283.2017.**
6. Terminy rozpoczęcia i zakończenia kontroli: **6 listopada 2017 roku.**
7. Tematyka kontroli: **Organizowanie i realizowanie zajęć matematyki w szkole.**
8. Czynności kontrolne: rozmowa z dyrektorem szkoły Panem Piotrem Skowronkiem, obserwacje lekcji w klasach: **1, 2, 3, 4 i 5** w oparciu o arkusz obserwacji oraz analiza następującej dokumentacji:
  - szkolny zestaw programów nauczania oraz podręczników,
  - podstawa programowa, program nauczania wraz z rozkładem materiału z matematyki,
  - statut szkoły w zakresie warunków i sposobu oceniania wewnątrzszkolnego,
  - opinie i orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznych uczniów klas **1, 2, 3, 4 i 5,**
  - tygodniowy rozkład zajęć klas **1, 2, 3, 4 i 5,**
  - e-dzienniki lekcyjne,
  - plan lekcji klas **1, 2, 3, 4 i 5,**
  - teczki akt osobowych nauczycieli matematyki.
9. Opis ustalonego stanu faktycznego, w tym stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia:
  - 1) Dnia 6 października 2017 r. do Kuratorium Oświaty w Katowicach wpłynęło pismo o nr KNO.410.007.00.2017 Pana Wojciecha Kutuły Wiceprezesa NIK, dotyczące prowadzonej przez NIK kontroli o nr *P/17/026* „*Nauczanie matematyki w szkołach.*” W przedmiotowym piśmie Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli zwrócił się z prośbą do Śląskiego Kuratora Oświaty Pani Urszuli Bauer o przeprowadzenie kontroli nauczania matematyki w nadzorowanych szkołach publicznych na terenie województwa.
  - 2) W Liceum Ogólnokształcącym w Rydułtowach młodzież kształci się w 9 oddziałach po trzy w każdej klasie. Lekcje matematyki prowadzi

Z analizy teczek akt osobowych wynika, że wyżej wymienieni nauczyciele posiadają kwalifikacje pedagogiczne i merytoryczne, o których mowa w rozporządzeniu Ministra

Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U. z 2017r., poz. 1575) do nauczania matematyki w szkole.

- 3) W bieżącym roku szkolnym kształcenie w klasach I, II, III prowadzone jest w oparciu o:
- rozporządzenie MEN z dnia 7 lutego 2012 roku w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. z 2012 roku poz. 204 z późn. zm),
  - rozporządzenie MEN z dnia 27 sierpnia 2012 roku w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 roku poz. 977 z późn. zm.).

- 4) Do obserwacji lekcji matematyki wybrano klasy: I, II, III. Przy wyborze kierowano się zasadą, aby obserwacji nauczania matematyki podlegali wszyscy nauczyciele oraz co najmniej dwa oddziały z klasy. Przed obserwacją zapoznano się z orzeczeniami i opiniami uczniów.

Zestawienie zbiorcze arkuszy obserwacji przeprowadzonych w klasach: I, II, III stanowi załącznik nr 1, który przekazano dyrektorowi szkoły wraz z protokołem kontroli.

- 5) Z analizy szkolnych planów nauczania dołączonych do projektu arkusza organizacji pracy szkoły, przekazanego do opiniowania organowi nadzoru pedagogicznego wynika, że w klasach I, II i III matematyka jest nauczana w zakresie podstawowym w wymiarze nie mniejszym niż 300 godzin w trzyletnim okresie nauczania, natomiast w klasach IV i V matematyka jest nauczana w zakresie podstawowym w wymiarze nie mniejszym niż 300 godzin w trzyletnim okresie nauczania oraz w zakresie rozszerzonym w wymiarze nie mniejszym niż 180 godzin, co jest zgodne z rozporządzeniem MEN z dnia 7 lutego 2012 roku w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. z 2012 roku poz. 204 z późn. zm).

- 6) We wszystkich klasach liceum ogólnokształcącego nauczanie matematyki odbywa się w oparciu o program nauczania „MATEMATYKA, program nauczania matematyki dla szkół ponadgimnazjalnych kończących się maturą” autorstwa Doroty Ponczek oraz podręczniki: „MATEMATYKA 1 Podręcznik dla szkół ponadgimnazjalnych. Zakres podstawowy”, „MATEMATYKA 2 Podręcznik dla szkół ponadgimnazjalnych. Zakres podstawowy”, „MATEMATYKA 3 Podręcznik dla szkół ponadgimnazjalnych. Zakres podstawowy” autorstwa Wojciecha Babiańskiego, Lecha Chańko, Doroty Ponczek, „MATEMATYKA 1 Podręcznik dla szkół ponadgimnazjalnych. Zakres podstawowy i rozszerzony”, „MATEMATYKA 2 Podręcznik dla szkół ponadgimnazjalnych. Zakres podstawowy i rozszerzony”, „MATEMATYKA 3 Podręcznik dla szkół ponadgimnazjalnych. Zakres podstawowy i rozszerzony” autorstwa Wojciecha Babiańskiego, Lecha Chańko, Doroty Ponczek.

Program nauczania oraz podręczniki dostępne są na stronie oficyny wydawniczej [www.nowaera.pl](http://www.nowaera.pl).

Program nauczania matematyki został zmodyfikowany w celu uwzględnienia potrzeb i możliwości uczniów oraz szkoły i wpisany do szkolnego zestawu programów nauczania na rok szkolny 2017/2018 pod nr 8.

Dyrektor szkoły decyzją z dnia 26 czerwca 2017 roku po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Pedagogicznej dopuścił do stosowania w/w program nauczania z matematyki na cały cykl kształcenia - załącznik nr 2.

Dyrektor szkoły po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Pedagogicznej i Rady Rodziców ustalił zestaw podręczników na cały cykl kształcenia załącznik nr 3.

Dyrektor podał do publicznej wiadomości zestaw podręczników na rok szkolny 2017/2018.

Zestaw podręczników obowiązujących w roku szkolnym 2017/2018 został opublikowany na stronie domowej szkoły [www.skalna1.edu.pl/](http://www.skalna1.edu.pl/).

Działania podjęte przez nauczycieli i dyrektora dotyczące dopuszczenia programów nauczania są zgodne z art. 22a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 z późn. zm.).

Działania podjęte przez nauczycieli i dyrektora dotyczące ustalenia zestawu podręczników są zgodne z art. 22ab ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 z późn. zm.).

Z informacji zebranych w szkole wynika, że stosowanie tego samego programu nauczania we wszystkich klasach oraz tych samych podręczników ułatwia organizację procesu dydaktycznego, wymianę informacji pomiędzy nauczycielami matematyki, nadrabianie zaległości i braków, analizę efektów kształcenia oraz sprawowanie nadzoru pedagogicznego nad realizacją podstawy programowej. Umożliwia również obrót wtórny używanymi podręcznikami na terenie szkoły.

- 7) Szkoła dysponuje dwoma pracownikami matematyki wyposażonymi w: tablice, podstawowe pomoce dydaktyczne do nauczania matematyki (bryły, przyrządy kreślarskie, tablice wzorów i działań, tablice matematyczne), rzutnik multimedialny, komputer z dostępem do Internetu, programy edukacyjne do nauczania matematyki, wystarczającą liczbę mebli szkolnych (stoliki uczniowskie, krzesła oraz szafy).

- 8) **Obserwacja lekcji nr 1** – nauczyciel ..., temat lekcji: „Ćwiczenia w rozwiązywaniu nierówności” *załącznik nr 4*. Dyrektor uczestniczył w obserwacji lekcji.

Rozkład materiału nauczyciela opracowany w oparciu o rozkład materiału zaproponowany przez autora (Doroty Ponczek) programu nauczania „*MATeMATyka, program nauczania matematyki dla szkół ponadgimnazjalnych kończących się maturą*” uwzględnia cele i wymagania podstawy programowej matematyki, o której mowa w rozporządzeniu MEN z dnia 27 sierpnia 2012 roku w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 roku poz. 977 z późn. zm.). Przedmiotowy rozkład materiału z matematyki na rok szkolny 2017/2018 został zamieszczony w dzienniku elektronicznym - *załącznik nr 5*.

Nauczyciel przeprowadził lekcję z wykorzystaniem następujących metod nauczania i form pracy:

- forma: klasowo-lekcyjna, indywidualna, zbiorowa,
  - metody: pogadanka, ćwiczeniowa – kształtowanie sprawności rachunkowej
- oraz zastosował następujące pomoce dydaktyczne: podręcznik.

Lekcja odbywała się na trzeciej lekcji w klasopracowni z matematyki.

Liczba uczniów obecnych na lekcji: 26

Liczba uczniów wpisanych do dziennika lekcyjnego: 27

Procentowy wskaźnik obecności uczniów: 96,3%,

Plan zajęć w szkole, w miarę możliwości, uwzględniał eliminowanie sytuacji, w której następowałoby kumulowanie w jednym dniu przedmiotów ścisłych, w tym lekcji matematyki – *załącznik nr 15*.

Liczba ocen z matematyki w dzienniku: 134

Liczba uczniów z opiniami:

- 9) **Obserwacja lekcji nr 2** – nauczyciel ..., temat lekcji: „Działania na przedziałach liczbowych – ćwiczenia” - *załącznik nr 6*. Dyrektor uczestniczył w obserwacji lekcji.

Rozkład materiału nauczyciela opracowany w oparciu o rozkład materiału zaproponowany przez autora (Doroty Ponczek) programu nauczania „*MATeMATyka, program nauczania matematyki dla szkół ponadgimnazjalnych kończących się maturą*” uwzględnia cele i wymagania podstawy programowej matematyki; o której mowa w rozporządzeniu MEN z dnia 27

sierpnia 2012 roku w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 roku poz. 977 z późn. zm.) Przedmiotowy rozkład materiału z matematyki na rok szkolny 2017/2018 został zamieszczony w dzienniku elektronicznym - załącznik nr 7.

Nauczyciel przeprowadził lekcję z wykorzystaniem następujących metod nauczania i form pracy:

- forma: klasowo-lekcyjna, indywidualna, praca z całą klasą,
  - metody: pogadanka, ćwiczenia utrwalające (rozwiązywanie zadań przez uczniów przy tablicy),
- oraz zastosował następujące pomoce dydaktyczne: podręcznik,  
Lekcja odbywała się na siódmej lekcji w klasopracowni z matematyki.

Liczba uczniów obecnych na lekcji: 24

Liczba uczniów wpisanych do dziennika lekcyjnego: 27

Procentowy wskaźnik obecności uczniów: 88,9%,

Plan zajęć w szkole, w miarę możliwości, uwzględniał eliminowanie sytuacji, w której następowałoby kumulowanie w jednym dniu przedmiotów ścisłych, w tym lekcji matematyki – załącznik nr 16.

Liczba ocen z matematyki w dzienniku: 127

Liczba uczniów z opiniami: 1

10) **Obserwacja lekcji nr 8** – nauczyciel ..., temat lekcji: „Długość okręgu pole koła” załącznik nr 8

Rozkład materiału nauczyciela opracowany w oparciu o rozkład materiału zaproponowany przez autora (Doroty Ponczek) programu nauczania „*MATeMATyka, program nauczania matematyki dla szkół ponadgimnazjalnych kończących się maturą*” uwzględnia cele i wymagania podstawy programowej matematyki, o której mowa w rozporządzeniu MEN z dnia 27 sierpnia 2012 roku w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 roku poz. 977 z późn. zm.) Przedmiotowy rozkład materiału z matematyki na rok szkolny 2017/2018 został zamieszczony w dzienniku elektronicznym - załącznik nr 9

Nauczyciel przeprowadził lekcję z wykorzystaniem następujących metod nauczania i form pracy:

- forma: klasowo-lekcyjna, indywidualna, praca z całą klasą
  - metody: pogadanka, ćwiczenia utrwalające (rozwiązywanie zadań przez uczniów przy tablicy),
- oraz zastosował następujące pomoce dydaktyczne: podręcznik, tablice matematyczne  
Lekcja odbywała się na szóstej lekcji w klasopracowni z matematyki.

Liczba uczniów obecnych na lekcji: 28

Liczba uczniów wpisanych do dziennika lekcyjnego: 30

Procentowy wskaźnik obecności uczniów: 93,4%,

Plan zajęć w szkole, w miarę możliwości, uwzględniał eliminowanie sytuacji, w której następowałoby kumulowanie w jednym dniu przedmiotów ścisłych, w tym lekcji matematyki – załącznik nr 17.

Liczba ocen z matematyki w dzienniku: 87

Liczba uczniów z opiniami: 1

[REDACTED]

11) Obserwacja lekcji nr 4 w [REDACTED] – nauczyciel [REDACTED], temat lekcji: „Przekształcanie wykresów funkcji logarytmicznej” załącznik nr 10.

Rozkład materiału nauczyciela opracowany w oparciu o rozkład materiału zaproponowany przez autora (Doroty Ponczek) programu nauczania „MATEMATyka, program nauczania matematyki dla szkół ponadgimnazjalnych kończących się maturą” uwzględnia cele i wymagania podstawy programowej matematyki, o której mowa w rozporządzeniu MEN z dnia 27 sierpnia 2012 roku w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 roku poz. 977 z późn. zm.) Przedmiotowy rozkład materiału z matematyki na rok szkolny 2017/2018 został zamieszczony w dzienniku elektronicznym - załącznik nr 11.

Nauczyciel przeprowadził lekcję z wykorzystaniem następujących metod nauczania i form pracy:

- forma: klasowo-lekcyjna, indywidualna, zbiorowa,
- metody: pogadanka, ćwiczeniowa – kształtowanie sprawności rachunkowej, rozwiązywanie problemów, dyskusja na temat rozwiązania problemu

oraz zastosował następujące pomoce dydaktyczne: podręcznik, komputer z dostępem do Internetu, rzutnik multimedialny, materiały dydaktyczne do prezentacji związane z tematyką lekcji.

Lekcja odbywała się na piątej lekcji w klasopracowni z matematyki.

Liczba uczniów obecnych na lekcji: 24,

Liczba uczniów wpisanych do dziennika lekcyjnego: 27

Procentowy wskaźnik obecności uczniów: 88,9%,

Plan zajęć w szkole, w miarę możliwości, uwzględniał eliminowanie sytuacji, w której następowałoby kumulowanie w jednym dniu przedmiotów ścisłych, w tym lekcji matematyki – załącznik nr 18.

Liczba ocen z matematyki w dzienniku: 162

Liczba uczniów z opiniami: [REDACTED]

**DANE WRAŻLIWE**

✶ P

LY

12) Obserwacja lekcji nr 5 w [REDAKTOWANO] – nauczyciel – [REDAKTOWANO], temat lekcji: „Własności ciągu geometrycznego” - załącznik nr 12

Rozkład materiału nauczyciela opracowany w oparciu o rozkład materiału zaproponowany przez autora (Doroty Ponczek) programu nauczania „MATEMATYKA, program nauczania matematyki dla szkół ponadgimnazjalnych kończących się maturą” uwzględnia cele i wymagania podstawy programowej matematyki, o której mowa w rozporządzeniu MEN z dnia 27 sierpnia 2012 roku w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 roku poz. 977 z późn. zm.) Przedmiotowy rozkład materiału z matematyki na rok szkolny 2017/2018 został zamieszczony w dzienniku elektronicznym - załącznik nr 13.

Nauczyciel przeprowadził lekcję z wykorzystaniem następujących metod nauczania i form pracy:

- forma: klasowo-lekcyjna, indywidualna, praca z całą klasą
  - metody: pogadanka, ćwiczenia utrwalające (rozwiązywanie zadań przez uczniów przy tablicy),
- oraz zastosował następujące pomoce dydaktyczne: podręcznik,

Lekcja odbywała się na drugiej lekcji w klasopracowni z matematyki.

Liczba uczniów obecnych na lekcji: 27

Liczba uczniów wpisanych do dziennika lekcyjnego: 27

Procentowy wskaźnik obecności uczniów: 100%,

Plan zajęć w szkole, w miarę możliwości, uwzględniał eliminowanie sytuacji, w której następowałoby kumulowanie w jednym dniu przedmiotów ścisłych, w tym lekcji matematyki – załącznik nr 19.

Liczba ocen z matematyki w dzienniku: 159

Liczba uczniów z opiniami: [REDAKTOWANO]

**DANE WRAŻLIWE**

13) Wyniki egzaminacyjne oraz EWD z matematyki w Liceum Ogólnokształcącym:

- lata 2015-2017 znajdują się w przedziale od 91.8 pkt do 95.5 pkt, a wartość edukacyjnej wartości dodanej mieści się w przedziale od -0,9 do 1,9 punktów,
- lata 2014-2016 znajdują się w przedziale od 93.7 pkt do 97.6 pkt, a wartość edukacyjnej wartości dodanej mieści się w przedziale od 0,1 do 3 punktów,
- lata 2013-2015 znajdują się w przedziale od 96.1 pkt do 100 pkt, a wartość edukacyjnej wartości dodanej mieści się w przedziale od 1.8 do 4,6 punktów.

W szkole, z matematyki na egzaminie maturalnym następuje systematyczny spadek wyników egzaminacyjnych i efektywności nauczania wyrażonej wskaźnikiem EWD za okres 2015-2017, 2014-2016 i 2013-2015.

Z wyjaśnień Dyrektora Szkoły wynika, że wpływ na obniżenie wartości EWD miały dwa czynniki:

- w roku szkolnym 2015/2016 jeden z nauczycieli matematyki przebywał na urlopie zdrowotnym, co spowodowało konieczność zatrudnienia nauczyciela dochodzącego z innej szkoły. Uczniowie klasy trzeciej prowadzonej przez tego nauczyciela osiągnęli zdecydowanie gorsze wyniki, niż uczniowie pozostałych klas maturalnych. Wyniki matury 2016 r. mają wpływ na wartość wskaźnika EWD w latach 2014-2016 i 2015-2017,
- w latach wcześniejszych w szkole prowadzono zajęcia dodatkowe z matematyki współfinansowane z funduszy europejskich. Zajęcia te pozwoliły na lepsze przygotowanie uczniów do matury.

Niemniej jednak wartości wskaźnika EWD wskazują, że w szkole pracuje się na miarę możliwości jej uczniów.

Liceum Ogólnokształcące uzyskało w okresie 2015-2017 niższy od średniego wynik egzaminacyjny i przeciętną efektywność nauczania z matematyki wyrażoną wskaźnikiem EWD. Liceum uzyskało wyniki poniżej oczekiwań, ale w szkole pracuje się na miarę możliwości jej uczniów – wskaźnik EWD bliski zera jest efektem słabego naboru do szkoły.

14) Liceum Ogólnokształcące w Rydułtowach obowiązuje statut, którego tekst został przyjęty Uchwałą Nr 16/2013/2014 Rady Pedagogicznej Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 – Liceum Ogólnokształcące im. Noblistów Polskich w Rydułtowach z dnia 28 sierpnia 2014 roku. Ostatnią zmianę statutu wprowadzono Uchwałą nr 7/2016/2017 z dnia 3 marca 2017 roku. „Wewnątrzszkolny System Oceniania” stanowi załącznik nr 1 do statutu. Statut został opublikowany na stronie [www.lo1rydułtowy.bip.powiatwodzislawski.pl/bipkod/001](http://www.lo1rydułtowy.bip.powiatwodzislawski.pl/bipkod/001) - załącznik nr 1.

W związku z reformą ustroju szkolnego i zmianami w obowiązujących przepisach prawa oświatowego wszyscy dyrektorzy szkół zostali zobowiązani przez organ nadzoru pedagogicznego do analizy statutów i dostosowania ich do obowiązującego stanu prawnego na dzień 1 września 2017 roku w terminie do 30 listopada 2017 r.

W związku, z czym że w szkole trwają prace mające na celu dostosowanie statutu do aktualnych przepisów prawa, w tym oceniania wewnątrzszkolnego, w ramach prowadzonej kontroli odstąpiono od analizy zgodności statutu z obowiązującym prawem.

Oryginały dokumentów stanowiących załączniki do protokołu znajdują się w dokumentacji szkoły.

10. Opis ujawnionych nieprawidłowości w zakresie nieobjętym kontrolą w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły/placówki: nie stwierdzono.

11. Na podstawie art. 55 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2016 r., poz. 59 z późn. zm.), zaleca się: nie wydano zaleceń

12. Protokół kontroli sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje dyrektor szkoły/placówki, a drugi włącza się do akt kontroli.

St. WIZYTATOR

*[Signature]* 13.11.2017 .....  
/podpis kontrolującego, miejscowość, data/

*[Signature]* Rybnik 13.11.2017  
/podpis kontrolującego, miejscowość, data/

.....  
Dyrektor Szkoły 13.11.2017  
/podpis dyrektora, miejscowość, data/

13. Potwierdzenie odbioru 1 egzemplarza protokołu kontroli

*[Signature]* .....  
/podpis dyrektora szkoły, miejsce i data odbioru/

Zgodnie z § 18 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1658) dyrektor szkoły lub placówki, w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli, może zgłosić do organu sprawującego nadzór pedagogiczny pisemne, umotywowane zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli.